Europese Commissie

DE EU EN DE VLUCHTELINGENCRISIS

In de afgelopen twee jaar heeft Europa de grootste massale migratie sinds de Tweede Wereldoorlog meegemaakt. Meer dan één miljoen vluchtelingen en migranten zijn in de Europese Unie aangekomen; verreweg de meesten van hen waren op de vlucht voor de oorlog en terreur in Syrië en andere onrustige landen. De EU heeft afspraken gemaakt over een reeks maatregelen om de crisis aan te pakken. Daarbij probeert zij ook de onderliggende oorzaken van de crisis op te lossen en wordt de steun aan mensen binnen en buiten de EU die humanitaire hulp nodig hebben opgeschroefd. De EU neemt stappen om asielzoekers die al in de EU zijn te herplaatsen, mensen in nood uit buurlanden te hervestigen en mensen die niet in aanmerking komen voor asiel terug te sturen. Zij verbetert daarnaast de grensbewaking met behulp van een nieuwe grens- en kustwacht, gaat de strijd aan met de mensensmokkelaars en biedt veilige manieren waarop mensen legaal de EU kunnen binnenkomen.

Juli 2016

WAT IS DE VLUCHTELINGENCRISIS?

Er komen veel kwetsbare mensen naar de EU om asiel aan te vragen. Asiel is een vorm van internationale bescherming voor mensen die hun eigen land moeten verlaten en niet kunnen terugkeren vanwege een gegronde vrees voor vervolging. De EU heeft een wettelijke en morele plicht om mensen in nood te beschermen. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het behandelen van de asielaanvragen en zij beslissen wie bescherming krijgt.

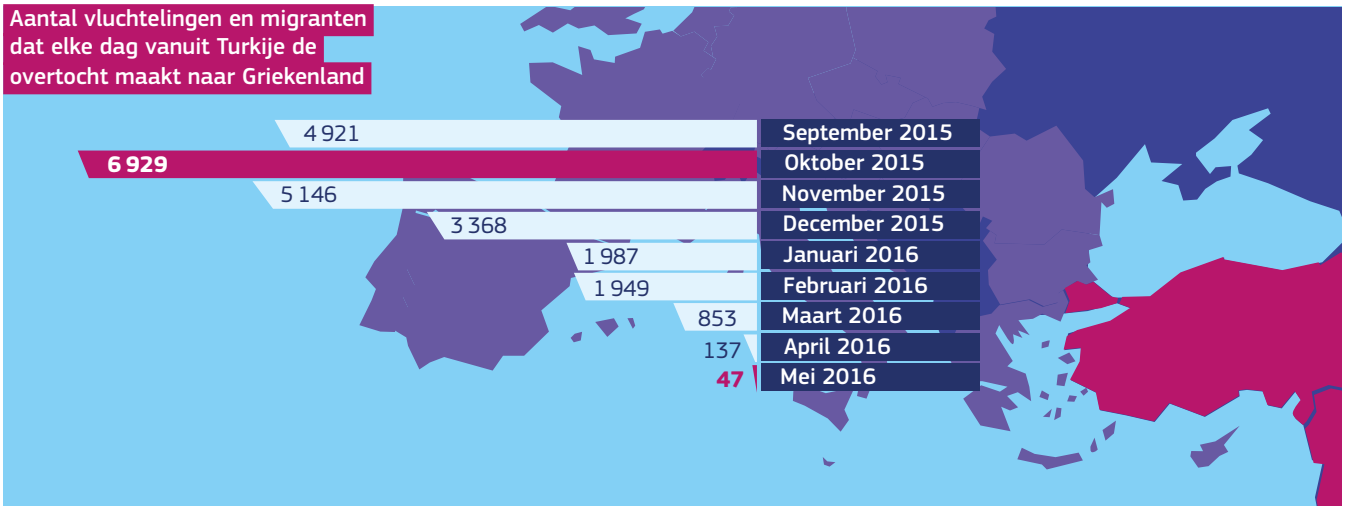
Maar niet iedereen die naar Europa komt, heeft bescherming nodig. Veel mensen laten hun eigen land achter zich op zoek naar een beter bestaan. Deze mensen worden vaak economische migranten genoemd, en als hun asielaanvraag wordt afgewezen, zijn de nationale regeringen verplicht hen uit te zetten naar hun eigen land of naar een ander veilig land waar zij doorheen zijn gekomen.

Er zijn duizenden mensen op zee omgekomen in hun poging de EU te bereiken. Bijna 90 % van de vluchtelingen en migranten heeft geld gegeven aan georganiseerde criminelen en mensensmokkelaars om hen over de grens te brengen. Deze mensen worden ook wel „irreguliere" migranten genoemd, dat wil zeggen dat zij niet op een legale manier de EU zijn binnengekomen.

Het bieden van voedsel, water en onderdak aan mensen legt een enorme druk op de middelen van een aantal EU-lidstaten. Dit geldt met name voor Griekenland en Italië, waar de overgrote meerderheid van de vluchtelingen en migranten voor het eerst voet aan wal zetten in de EU. Veel van deze mensen willen uiteindelijk naar een ander EU-land toe, zoals Duitsland of Zweden. Dit heeft ook problemen veroorzaakt in lidstaten waar de migranten doorheen komen op weg naar hun eindbestemming, zoals Kroatië, Hongarije, Oostenrijk en Slovenië.

In een groot deel van de EU — het **Schengengebied** — kunnen mensen zonder controles aan de binnengrenzen reizen, maar de stroom van vluchtelingen heeft sommige lidstaten doen besluiten hun grenzen met andere EU-landen opnieuw te controleren. Net zoals de aankomst van migranten in sommige lidstaten een grotere impact heeft dan in andere, is het aantal asielaanvragen niet gelijkmatig over de landen verdeeld. In 2015 werd 75 % van alle asielaanvragen geregistreerd in slechts vijf lidstaten (Duitsland, Hongarije, Zweden, Oostenrijk en Italië).

De EU heeft onlangs een **overeenkomst met Turkije** gesloten om de ongecontroleerde toestroom van migranten via een van de belangrijkste routes in de Egeïsche Zee te stoppen. De overeenkomst voorziet ook in legale manieren waarop vluchtelingen Europa kunnen bereiken. Daardoor komen er nu veel minder vluchtelingen en migranten vanuit Turkije. Na een piek van zo'n 7 000 mensen per dag in oktober 2015 kwamen er eind mei 2016 gemiddeld nog maar 47 mensen per dag aan.

Bron: DG Migratie en Binnenlandse Zaken.

WAT DOET DE EU?

Humanitaire bijstand en ontwikkelingshulp bieden

In totaal heeft de EU in 2015 en 2016 meer dan 10 miljard euro van de EU-begroting uitgetrokken voor de aanpak van de vluchtelingencrisis. Veel mensen die in de EU aankomen, hebben behoefte aan elementaire zaken, zoals schoon water, voedsel en onderdak. De EU financiert projecten om aan de dringendste humanitaire behoeften te voldoen van de 50 000 vluchtelingen en migranten die sinds mei 2016 in Griekenland worden opgevangen.

De EU biedt tevens **humanitaire hulp** aan vluchtelingen en migranten in landen buiten de EU, zoals Turkije, Libanon, Jordanië en Irak. Turkije vangt veruit het grootste aantal vluchtelingen op — in totaal ongeveer 3 miljoen mensen, onder wie 2,5 miljoen Syriërs. Om de vluchtelingen in Turkije te helpen, verlenen de EU en de lidstaten tussen 2016 en 2018 voor 6 miljard euro aan steun door middel van een speciale faciliteit.

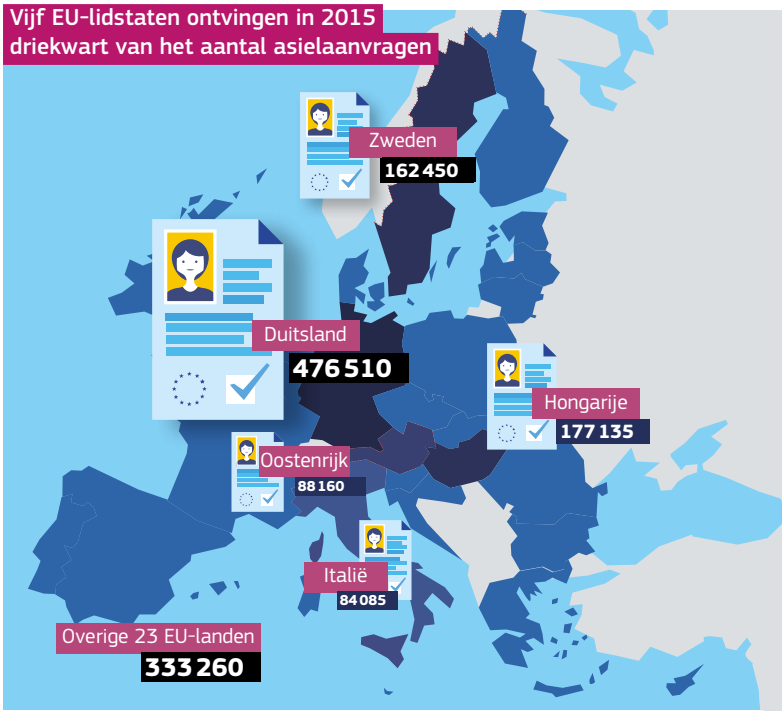
Levens redden op zee en de grenzen van de EU beschermen

De EU heeft haar capaciteit voor het uitvoeren van opsporings- en reddingsoperaties in de Middellandse Zee en voor het aanpakken van criminele netwerken uitgebreid. Door de beschikbare middelen te verdrievoudigen heeft zij in 2015 meer dan een kwart miljoen levens helpen redden.

De EU-lidstaten hebben in juni 2016 besloten een nieuwe **Europese grens- en kustwacht** te vormen om het beheer en de bewaking van de gemeenschappelijke buitengrenzen van de EU te versterken.

De **Europese Politiedienst** heeft een nieuw **Europees Centrum tegen migrantensmokkel** geopend, dat de EU-lidstaten moet ondersteunen bij het ontmantelen van criminele netwerken die betrokken zijn bij georganiseerde migrantensmokkel.

Bron: Eurostat.

Herplaatsing, hervestiging en terugkeer

Op basis van een voorstel van de Europese Commissie hebben de lidstaten voor het eerst afgesproken tegen september 2017 160 000 asielzoekers vanuit Italië en Griekenland te herplaatsen in andere EU-landen. In juli 2016 waren echter nog maar 3 000 asielzoekers herplaatst. De nationale regeringen moeten meer vaart zetten achter deze regeling om mensen in nood te helpen.

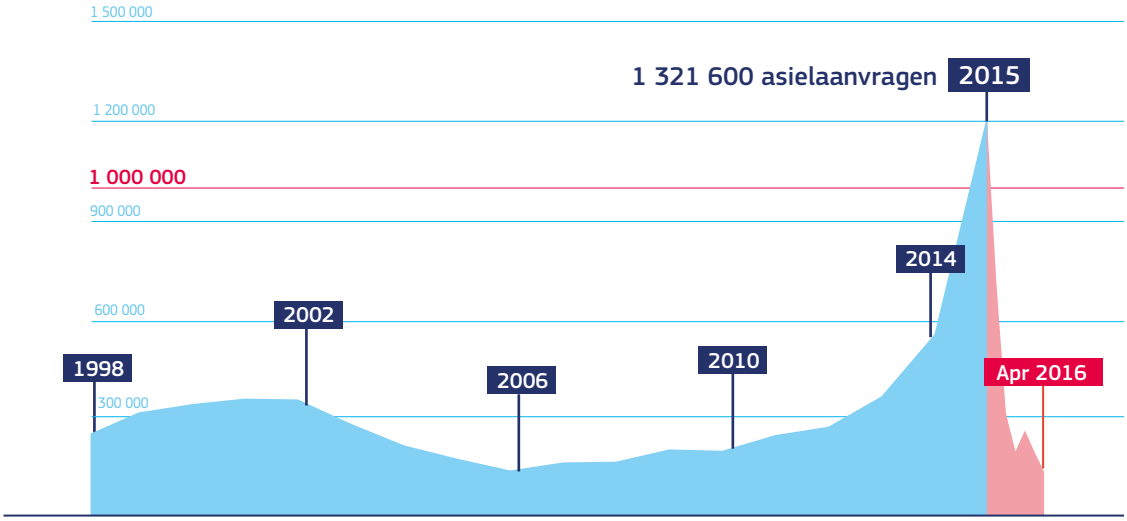
Daarnaast wil de EU veilige en legale routes voor asielzoekers creëren om naar de EU te komen, zodat zij hun leven en al hun spaargeld niet op het spel hoeven te zetten door zich over te leveren aan mensensmokkelaars en -handelaars. De EU-lidstaten hebben afspraken gemaakt over een **programma voor vrijwillige hervestiging**, dat erin voorziet 22 500 mensen van buiten de EU naar een lidstaat van de EU over te brengen.

De EU heeft ervoor gezorgd dat een hoger percentage irreguliere migranten die geen recht hebben op verblijf in de EU, wordt uitgezet naar hun land van herkomst. De lidstaten hebben toegezegd dat zij de regels voor terugkeer actiever zullen toepassen en het EU-Grensagentschap zal hen bijstaan door de terugkeervluchten te coördineren.

Overeenkomst met Turkije

De EU en Turkije zijn in maart 2016 **overeengekomen** dat irreguliere migranten en asielzoekers die vanuit Turkije aankomen op de Griekse eilanden, kunnen worden teruggestuurd naar Turkije. Voor elke Syriër die vanuit een Grieks eiland wordt teruggestuurd naar Turkije na een oversteek die niet volgens de regels was, zal de EU een Syriër uit Turkije opnemen die niet heeft geprobeerd om de overtocht op onregelmatige wijze te ondernemen. De EU is begonnen met mensen terug te sturen van de Griekse eilanden naar Turkije en is tegelijk gestart met rechtstreekse hervestigingsvluchten van Turkije naar de EU-lidstaten.

Ontwikkeling van het aantal eerste asielaanvragen in de EU

NB: De cijfers voor 1998-2015 zijn per jaar. De cijfers voor 2016 zijn per maand.

Bron: Eurostat..

Irreguliere ongecontroleerde migratie tegenhouden

De EU heeft opvangcentra in Griekenland en Italië opgezet om de autoriteiten in deze landen te helpen de migratiestromen te beheren. Verder heeft zij deskundigen gestuurd om te helpen bij de registratie en om de terugkeer van migranten naar hun land van herkomst te coördineren.

De EU streeft ook naar **samenwerking** met de landen waar de vluchtelingen en migranten vandaan komen om levens te redden, meer mensen terug te sturen, migranten en vluchtelingen in staat te stellen dichter bij huis te blijven en, op de lange termijn, bij te dragen tot de ontwikkeling van deze landen zodat de dieperliggende oorzaken van de irreguliere migratie kunnen worden aangepakt. De EU trekt in de periode tot 2021 8 miljard euro voor dit programma uit.

Hervorming van de asielregels van de EU

Hoewel de EU al in 1999 is begonnen een **gemeenschappelijk asielbeleid** te ontwikkelen, waren de regels nooit bedoeld om het hoofd te bieden aan een enorm aantal migranten die binnen een kort tijdsbestek zouden aankomen. Er liggen nu **nieuwe voorstellen** van de Commissie op tafel om de bestaande wetgeving te herzien, zodat deze aansluit op de huidige en de toekomstige behoeften. Het basisbeginsel blijft hetzelfde — mensen moeten asiel aanvragen in het eerste EU-land waar zij aankomen, tenzij zij elders familie hebben — maar als een lidstaat overbelast is, moet er sprake zijn van solidariteit en een eerlijke verdeling van de verantwoordelijkheid binnen de EU.

Een interactieve versie van deze publicatie, met links naar andere online-informatie, is beschikbaar in pdf- en html-formaat: publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/refugee-crisis/nl

Vragen over de Europese Unie?
Europe Direct kan u helpen:
00 800 6 7 8 9 10 11,
http://europedirect.europa.eu

Publicatiebureau

Onderdeel van de reeks DE **EU** EN van de Europese Commissie

© Europese Unie, 2016

Alle foto's © Europese Unie, tenzij anders aangegeven.

Overneming met bronvermelding toegestaan. Het beleid inzake hergebruik van documenten van de Europese Commissie is geregeld bij Besluit 2011/833/EU (PB L 330 van 14.12.2011, blz. 39). Voor iedere vorm van gebruik of reproductie van foto's of ander materiaal dat niet onder het EU-auteursrecht valt, dient rechtstreeks toestemming aan de auteursrechthebbenden te worden gevraagd.

Print	ISBN 978-92-79-60603-8	doi:10.2775/8493	NA-04-16-628-NL-D
PDF	ISBN 978-92-79-60556-7	doi:10.2775/24991	NA-04-16-628-NL-N
HTML	ISBN 978-92-79-60584-0	doi:10.2775/706102	NA-04-16-628-NL-Q